

Rymdstyrelsen
Swedish National Space Agency

Dnr: 2026-00069

Rymdstyrelsens budgetunderlag 2027 – 2029

Innehåll

Rymdstyrelsens budgetunderlag 2027 – 2029	1
Sammanfattning	5
Sammanfattning.....	5
Omvärldsläget och Sveriges roll.....	7
Tydligare nationell samordning.....	7
Stöd till Ukraina	8
Personal	9
Förslag.....	9
Motivering.....	9
Tillstånd och tillsyn.....	10
Nationella programmen.....	11
Kompetensförstärkning säkerhet.....	11
Handläggare internationella relationer.....	12
Förklaring av belopp	12
Konsekvenser av utebliven finansiering.....	12
Sveriges deltagande i ESA:s verksamhet	14
Förslag.....	14
Bakgrund	14
Motivering.....	15
Nyckelområden	17
Tjänster	17
Rymdsystem.....	17
Ökade kostnader.....	18
Sverige i jämförelse.....	19
Förklaring av belopp	22
Konsekvenser av utebliven finansiering.....	22
Nationellt stöd till strategiskt oberoende	23
Förslag.....	24
Bakgrund	25
Motivering.....	26
Förklaring av belopp	27
Konsekvenser av utebliven finansiering.....	27
Lokalbehov	29
Anslagskredit	29
Planerade verksamhetsinvesteringar	29

Lån i riksgälden.....	30
Räntekonto med kredit	30
Bemyndiganden	31

Rymdstyrelsen hemställer i detta budgetunderlag om att regeringen:

1. anvisar medel för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet med lägst 2 080 756 tkr för år 2027, lägst 2 842 356 tkr för år 2028 respektive lägst 2 946 356 tkr för år 2029,
2. anvisar medel för budgetåren 2027–2029 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslaget 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning, med lägst 90 022 tkr för år 2027, 87 550 tkr för år 2028 respektive 89 315 tkr för år 2029,
3. hos riksdagen hemställer om bemyndigande att för år 2027 ikläda staten nya förpliktelser inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet innebärande att summan av åtagandena vid utgången av år 2027 uppgår till högst 4 000 000 tkr,
4. beviljar att Rymdstyrelsen får disponera hela anslagssparandet under anslagen 3:4 och 3:5,
5. fastställer en låneram för investeringar på 6 000 tkr,
6. beviljar kredit på räntekonto,
7. beviljar anslagskredit till 3 % för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning, och minst 5 % för anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet.

Alla belopp är angivna i 2026 års prisnivå.

Information har lämnats enligt paragraf 19 MBL. Beslut i ärendet har fattats av Rymdstyrelsens styrelse vid sammanträde den 13 februari 2026.

Tabell 1: Översikt över verksamhetens finansiering i 2026 års prinsnivå, valutannivå 1 euro = 11,00 kr.

Belopp i tkr	Budgetår				
	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat
UO 16, 3:4 ap. 1 Rymdforskning – del till RS	1 244 284	1 417 356	1 465 356	1 545 356	1 545 356
Förstärkning av Sveriges deltagande vid ESA			477 400	1 144 000	1 251 000
Förstärkning till nationella satsningar för ett strategiskt oberoende			138 000	153 000	150 000
UO 16, 3:5 ap. 1 Förvaltning – del till RS	54 051	55 697 ¹	56 737	57 265	58 430
Personalförstärkning – Tillstånd och tillsyn			23 085	20 985	21 385
Personalförstärkning - nationella programmen			10 200	9 300	9 500
UO 24, 1:2 ap.7 Vinnova	4 000	3 000	3 000	4 000	4 000
Övriga inkomster som disponeras - bidrag	28 153	0	0	0	0
SUMMA	1 330 488	1 476 053	2 173 778	2 933 906	3 039 671

¹ Inklusivt överföringsbelopp om 825 tkr.

Sammanfattning

Tabell 2: Översikt över finansieringsförslag.

Beräknat (tkr)	2027	2028	2029
Anslag UO 16 3:4			
ESA	477 400	1 144 000	1 251 000
Nationella satsningar strategiskt oberoende	138 000	153 000	150 000
Anslag UO 16 3:5			
Personalförstärkning – Tillstånd och tillsyn säkerhet	23 085	20 985	21 385
Personalförstärkning - nationella program	10 200	9 300	9 500
SUMMA	648 685	1 327 285	1 431 885

Sammanfattning

Det sker en snabb teknisk utveckling inom rymdområdet globalt samtidigt som det geopolitiska läget gör att konkurrensen ökar internationellt. Europa behöver agera mer samlat för att nå och upprätthålla strategisk autonomi och Sverige har goda förutsättningar att bidra genom sitt medlemskap i ESA och genom den växande verksamheten vid Esrange.

Rymdstyrelsen står inför en betydande ökning av uppgifterna kopplade till en kommande rymdlag, ökade krav på tillstånds- och tillsynsverksamhet samt genomförandet av nya nationella program. Myndigheten bedömer att nitton nya årsarbetskrafter behövs, motsvarande drygt 30 miljoner kronor årligen, för att myndigheten ska kunna genomföra nuvarande och förväntade uppdrag. Förstärkningen kommer både att säkerställa genomförandet av nationella program och ta till vara möjligheterna med Esrange. Det senare kommer direkt att påverka förtroendet för Sverige som ansvarstagande rymdnation.

Sveriges deltagande i ESA är centralt för att stärka svenskt rymdrelaterat oberoende. Det ger också svenska företag och forskare möjlighet att medverka i avancerade utvecklingsprojekt samt säkerställer Sveriges tillgång till rymddata. Ökat deltagande i ESA bidrar också till Europas strategiska oberoende. Sveriges deltagande i ESA ligger i dag på en jämförelsevis låg nivå relativt jämförbara länder. Sveriges rymdindustri utvecklas därmed inte i samma takt. Rymdstyrelsen föreslår därför att Sveriges ESA-deltagande ökas successivt under perioden 2027–2029 med inledningsvis 477 miljoner kronor för 2027. Detta skulle stärka Sverige

och möjliggöra deltagande i program med stor relevans för beredskap, försvar och kommunikation, något som behövs för att stärka vårt samhälle.

Utöver ESA-insatserna behöver de nationella programmen stärkas för att stödja Sveriges och Europas strategiska oberoende. Rymdstyrelsen föreslår ett nytt nationellt program för utveckling, testning och uppsändning av mindre raketar för att öka nyttjandet av rymdbasen Esrange. Detta är en kompetens som saknas i Sverige idag. Kopplingen till dubbla användningsområden och responsivitet är också tydlig inom denna satsning. Insatser för att stärka svensk konkurrenskraft inom kritiska teknologier som mikroprocessorer och avancerade material är också nödvändiga för att Sverige ska kunna bidra till vårt eget och till Europas tekniska oberoende. Rymdstyrelsen rekommenderar också stöd till ett nordiskt samarbete för inmätning av rymdföremål med radar, NOSTRA.

Sammantaget kräver den förändrade omvärlden, de ökade nationella ambitionerna och det växande nationella och internationella rymdsamarbetet en betydande förstärkning av Rymdstyrelsens anslag. Med dessa satsningar kommer Sveriges oberoende att stärkas och viktiga möjligheter i den snabbt växande globala rymdekonomin kunna tas till vara.

Omvärldsläget och Sveriges roll

Det sker en snabb teknisk utveckling inom rymdområdet globalt samtidigt som det geopolitiska läget gör att konkurrensen ökar internationellt. Även om NASA:s budget nu är fastställd, råder det fortfarande viss osäkerhet kring en del program som kan påverka den europeiska rymdorganisationens (ESA) planering; flera projekt inom bland annat utforskning av rymden bygger på nära samarbetet med USA. Samtidigt intensifieras den strategiska konkurrensen om positionen som ledande rymdnation i världen. Kina expanderar sina rymdambitioner med månsatsningar och egna rymdstationer, medan Ryssland söker nya partnerskap med länder som Indien, Iran och flera afrikanska nationer, samt fördjupar samarbetet med Kina.

I detta dynamiska läge är det avgörande att Europa står starkt och enat. Sverige har varit en del av ESA sedan organisationen bildades 1975 och idag är vi en av 23 nationer, inklusive Kanada, som tillsammans bidrar till den europeiska rymdsektorn. Genom ESA deltar Sverige i avancerade rymdprojekt, framstående forskningsprogram och internationella nätverk som vi inte kan bygga på egen hand. Genom Sveriges deltagande i ESA:s program får svenska företag tillgång till avancerade uppdrag som utvecklar och stärker Sveriges konkurrenskraft och öppnar dörrar till den globala marknaden. Svenska myndigheter och andra publika så väl som privata användare får tillgång till data från de gemensamma europeiska rymdsystemen. ESA-samarbetet är också en katalysator för innovation och kompetensutveckling i Sverige. Det skapar unika möjligheter för svenska forskare som kan delta i banbrytande forskningsprojekt och bidra med sin expertis till vetenskapliga resultat av världsklass. Ett robust ESA och ett välfungerande europeiskt samarbete är en förutsättning för att säkerställa strategisk autonomi, konkurrenskraft och förmåga att hävda våra intressen i en snabbt föränderlig omvärld.

Tydligare nationell samordning

För att Sverige ska kunna möta den ökande komplexiteten i det globala rymdområdet krävs även en tydlig nationell samordning och ett mer strukturerat arbetssätt.

Rymdstyrelsen har studerat hur andra nationer organiserar sin rymdverksamhet och inspirerats av deras modeller för samordning mellan myndigheter, även när dessa lyder under olika departement. En sådan samordning skapar handlingskraft och möjliggör ett effektivare resursutnyttjande som stärker den nationella förmågan.

Sverige har mångårig kompetens och unik expertis på rymdområdet med framstående forskare och innovativ industri som utvecklar avancerad teknik. Det finns även goda förutsättningar att positionera sig globalt tack vare Esrange, en unik och mångfacetterad rymdbas för forskning, tekniktester och kommande satellituppsändningar. Genom att samla relevanta aktörer och fokusera på svenska prioriteringar kan Sverige växla upp arbetet på rymdområdet, stärka vår kapacitet och säkra tillgången till lösningar som är avgörande för samhällsnytta, forskning och teknikutveckling. Tillsammans blir vi starkare genom gemensamma initiativ och samarbetsprojekt som skapar synergier och effektivt utnyttjar Sveriges resurser. En sådan samordning är en förutsättning för att Sverige ska stå starkt i det europeiska rymdsamarbetet och samtidigt agera strategiskt i en global konkurrens där rymden blir alltmer central för teknik, ekonomi och säkerhet.

Under året kommer Rymdstyrelsen att inleda arbetet med att identifiera och bjuda in aktörer till ett nationellt rymdråd. Ett sådant forum skapar samordning mellan myndigheter, vilket gör det möjligt att samla kompetens, prioritera gemensamma satsningar och utveckla projekt som stärker Sveriges positioner inom rymdområdet. Redan idag är flera myndigheter engagerade i rymdfrågor men arbetet bedrivs utan djupare samordning. Genom att arbeta tillsammans kan vi utnyttja resurser mer effektivt, skapa synergier och säkerställa att rymdverksamheten bidrar till samhällsnytta, forskning och teknikutveckling. Ett rymdråd blir en katalysator för att växla upp Sveriges engagemang och förmåga i en tid då rymden blir alltmer strategiskt viktig.

Stöd till Ukraina

Rymdstyrelsens internationella arbete fortsätter att bidra till främjandet av Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen. Det finns en växande efterfrågan från andra länders rymdstyrelser om att ingå bilaterala samarbeten och genomföra nya gemensamma projekt med myndigheten. Rymdstyrelsen har bland annat avsatt ett mindre bidrag, 100 000 euro, för samarbete med Ukraina inom civil rymdverksamhet. Förutom att leverera forskningsresultat bidrar stödet, som genomförs i samarbete med ESA, till att knyta Ukraina närmare ESA och Europa. Det finns utrymme för Rymdstyrelsen att göra mer, och myndigheten står redo att utöka sitt stöd för Ukraina om ytterligare resurser tillgängliggörs framgent.

Personal

Tabell 3: Förslag till anslagshöjning: Personal.

Budgetår	2027	2028	2029
Personalförstärkning - tillstånd och tillsyn	23 085	20 985	21 385
Personalförstärkning – nationella program	10 200	9 300	9 500
Finansieringsförslag	33 285	30 285	30 885

Förslag

Rymdstyrelsen står inför stora regulatoriska förändringar och nya uppgifter. En konsekvens av detta är ett behov av utökad personalstyrka de kommande åren. Om Rymdstyrelsen ska kunna fullgöra de uppdrag som regeringen ålägger myndigheten måste behovet av en utökad personalstyrka tillgodoses. Antalet årsarbetskrafter skulle behöva utökas med totalt 13 medarbetare enbart för att möta behoven till följd av den nya rymdlagen.

Utöver detta bedömer myndigheten att ytterligare sex årsarbetskrafter behövs för att omhänderta de utökade uppdragen från regeringen gällande nationella program för forskning och teknikutveckling samt möta det behov av kontakt med andra länder som sker till följd av en ändrad geopolitisk situation. Totalt innebär detta, enligt tabell 3 ovan, en personalförstärkning med nitton årsarbetskrafter, vilket innebär en kostnadsökning om drygt 30 miljoner kronor årligen.

Motivering

Rymdstyrelsens framtida uppdrag kopplat till tillstånd och tillsyn i enlighet med en ny rymdlag kommer medföra ett behov av kompetenser som i dag helt saknas på myndigheten. Det är specifika kompetenser som också är svårrekryterade. Rymdstyrelsen har inhämtat kunskap från Norge som har byggt upp en likartad verksamhet med 10 medarbetare, som dock hanterar av färre typer av tillstånd.

Sveriges försvars- och säkerhetsstrategi för rymden beskriver hur en portfölj av förmågor, tjänster och kapaciteter inom rymdområdet ska utvecklas för att stärka totalförsvaret och krisberedskapen. Detta genomförs inom Rymdstyrelsens verksamhet, bland annat genom det nationella satellitprogrammet. Där har Rymdstyrelsen tillförts uppdrag men inga medel för personal. Eftersom

myndigheten saknar delar av den kompetens som krävs för att genomföra uppdraget, behöver rekryteringar genomföras.

Regeringen lägger utifrån instruktion och regeringsuppdrag stor vikt vid expertkompetens inom utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska bedömningar samt internationella relationer. Även inom detta område är myndighetens kompetens otillräcklig och kompetens måste tillföras.

De personalförstärkningar som föreslås ger de förutsättningar som krävs för att Rymdstyrelsen ska kunna fullgöra sitt uppdrag och fortsätta driva utvecklingen av svensk rymdverksamhet framåt i en tid av hårdnande internationell konkurrens och ökad geopolitisk osäkerhet.

Tillstånd och tillsyn

En ny rymdlag kommer påverka antalet ansökningar om att få bedriva rymdverksamhet väsentligt. Detta beror dels på att sondraketer blir tillståndspliktiga, dels på att annan statlig rymdverksamhet än rent militär sådan också blir tillståndspliktig. En sammanställning av förväntade uppsändningar från rymdbasen Esrange och baserat på utfallet från föregående år ger en uppskattad siffra på cirka tjugo tillståndsprövningar per år de kommande åren med en sannolik successiv ökning på längre sikt. En ökning av antalet ansökningar, från dagens ett till två ärenden per år, till runt tjugo kräver en icke oansenlig ökning av antalet årsarbetskrafter bara för att handlägga ansökningar om tillstånd för rymdverksamhet. Därtill kommer ett behov av att öka antalet årsarbetskrafter för att utöva den tillsyn som det ökade antal tillstånd föranleder. Rymdstyrelsen bedömer att det förväntade utökade uppdraget och mandatet gällande tillstånd och tillsyn av rymdverksamhet kommer att kräva tretton nya årsarbetskrafter. Baserat på Esrange planerade uppsändningsverksamhet förväntas antalet ansökningar om att bedriva rymdverksamhet öka under kommande år även i det fall att en ny rymdlag inte träder i kraft och Rymdstyrelsens uppdrag förblir oförändrat.

För ett flertal av de tjänster som listas nedan krävs fler än en årsarbetskraft för att skapa redundans.

De kompetenser som behöver rekryteras är:

- Teknisk kompetens av rymdsystem
- Riskbedömning för tekniska rymdsystem inklusive raketbanor
- Kvalitetsbedömning av tekniska system

- Handläggare av tillstånd och tillsynsärenden
- Säkerhetshandläggare med erfarenhet av utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska bedömningar
- Jurist med kompetens inom nationella och internationella lagkrav
- En chef för verksamheten

Nationella programmen

Rymdstyrelsen har under det gångna året tilldelats nya medel för uppstart och genomförande av nationella program för rymdteknik med dubbla användningsområden, rymddata och nationella satelliter. Detta är den största ökningen av anslag för nationell rymdverksamhet någonsin.

Trots den ökade finansieringen för de nya nationella programmen har Rymdstyrelsens förvaltningsanslag inte förstärkts. Rymdstyrelsen bedömer att de nya programmen inom rymddata och rymdteknik med dubbla användningsområden inte kan bedrivas effektivt och transparent inom nuvarande ram under de kommande åren, utan personalförstärkning. Här behövs en medarbetare med kompetens inom områdena försvar och beredskap.

Rymdstyrelsen har efter utredning av förutsättningarna för det nationella satellitprogrammet kommit fram till att en kompetensförstärkning och utökning av personalstyrkan med tre medarbetare, inom kompetensområdena projektledning, rymdsystem och upphandling är nödvändiga för det nationella satellitprogrammet ska kunna genomföras effektivt under kommande år.

En förstärkning om fyra årsarbetskrafter bedöms därför vara en förutsättning för att de nationella programmen som helhet ska kunna bedrivas.

Kompetensförstärkning säkerhet

Enligt Rymdstyrelsens instruktion ska myndigheten i sin verksamhet beakta Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen, där myndigheten idag saknar expertkompetens. Att ta ansvar för internationaliseringen är ett arbete som berör stora delar av myndighetens verksamhet och där behövs en dedikerad resurs som kan bidra med den expertkompetensen. Dessutom kommer befattningen att utgöra ett viktigt komplement, och tillföra redundans, till myndighetens interna säkerhetsfunktion och signalskyddsorganisation. Till detta behövs en förstärkning med en årsarbetskraft i form av en säkerhetshandläggare.

Handläggare internationella relationer

En stor del av den verksamhet som Rymdstyrelsen bedriver sker i en internationell kontext och behovet av att hantera internationella kontakter blir allt större i det förändrade geopolitiska läget. Allt fler länder kontaktar myndigheten och vill teckna samarbetsavtal eller genomföra projekt. Detta är bra för Sveriges strategiska position men effekten blir till stor del avhängigt en effektiv samordning av myndighetens internationella möten och en inneboende kompetens i frågor som rör internationella relationer. För att uppnå god kvalitet i Rymdstyrelsens internationella verksamhet behövs en förstärkning med en årsarbetskraft.

Förklaring av belopp

Beloppen för personalförstärkning är baserade på uppskattade månadslöner mellan 50–75 tusen kronor per månad för nitton årsarbetskrafter. Förutom direkta lönebikostnader ingår månatliga löpande verksamhetskostnader och resekostnader. Resekostnaderna varierar beroende på funktion.

Den högre kostnadsuppskattningen för år 2027 beror på initiala kostnader för rekrytering, inköp av tekniska hjälpmedel och kontorsmöbler. I kostnadsberäkningarna ingår inte inköp av systemstöd för den typen av dataintensiva beräkningar och simuleringar som krävs i samband med genomförandet av riskbedömningar i tillståndsverksamheten.

En personalförstärkning med ytterligare 13 årsarbetare för verksamheten tillstånd och tillsyn kommer att kräva en anpassning av de nuvarande lokalerna genom förtätning och ombyggnation. Denna anpassning uppskattas kosta närmare 800 tkr per år under tre år.

Konsekvenser av utebliven finansiering

- Bristen på personalresurser kommer utgöra ett hinder och vara en flaskhals för Sveriges fortsatta ambitioner som rymdnation. En otillräcklig kapacitet och förmåga gällande tillstånd och tillsyn, försämrar Esranges position som uppsändningsbas för satelliter.
- Otillräcklig förmåga att göra ändamålsenliga riskanalyser och riskbedömningar inom tillståndsverksamheten leder till försämrade beslutsunderlag och i förlängningen låg kvalitet på beslut om tillstånd att bedriva rymdverksamhet. Detta leder till en ökad risk för incidenter där Sverige hålls ansvariga som uppsändande stat.

- Bristen på personalresurser förhindrar genomförandet av de nationella programmen då det både saknas kompetens och redundans bland ansvariga handläggare. Detta kommer att leda till att det nationella satellitprogrammet inte kan genomföras som planerat och att övriga nationella program försenas.
- Sakkunskapen inom de prioriterade nya områdena blir koncentrerad till enstaka nyckelpersoner, vilket skapar ytterligare sårbarheter i genomförandet.
- Ett icke sammanhållet arbete med internationella relationer kommer att leda till uteblivna samarbetsmöjligheter och försämrade relationer med internationella aktörer.

Sveriges deltagande i ESA:s verksamhet

Tabell 4: Förslag till anslagshöjning: Sveriges deltagande i ESA beräknat (tkr).

Budgetår	2027	2028	2029
Förstärkning av deltagandet i ESA	477 400	1 144 000	1 251 000
Finansieringsförslag	477 400	1 144 000	1 251 000

Förslag

Sverige bör öka sitt deltagande i ESA:s program för att säkerställa fortsatt svensk konkurrenskraft och kompetensuppbyggnad, möjliggöra deltagande i banbrytande forskningsprojekt och för att ta en aktiv del i den snabba utvecklingen och expansionen som nu sker inom rymdområdet och den nya rymdekonomin. Ett ökat svenskt deltagande i ESA kommer också säkerställa svenska användares tillgång till rymdinfrastruktur och rymddata för övervakning av klimat och miljö. Rymden har också en stor betydelse för vår säkerhet, och ESA:s program säkerställer tillgången till kritiska system, och strategiskt viktiga komponenter och material för svenskt och europeiskt oberoende.

Sverige kommer inte att hålla jämna steg med övriga nordiska och europeiska länder inom rymdområdet eftersom vårt deltagande i ESA:s verksamhet är för lågt. Detta gäller främst ESA:s frivilliga program där ländernas nationella och geopolitiska intressen, och företagens innovations- och konkurrenskraft, kan stödjas. En ökning av anslaget enligt tabell 4 ovan ger att Sverige kan dra full nytta av sitt medlemskap i ESA och uppnå nationella mål.

Bakgrund

ESA är en mellanstatlig organisation med 23 medlemsländer som samarbetar för att utveckla avancerad rymdteknologi, möjliggöra banbrytande rymdforskning och tillgängliggöra samhällsviktig rymdinfrastruktur och rymddata. Organisationen genomför en mängd olika program med två huvudsakliga finansieringsmodeller:

1. Obligatoriska program, där medlemsländer är bundna att bidra i förhållande till sin bruttonationalinkomst (BNI), i Sveriges fall 2,71 procent
2. Frivilliga program, där länder kan välja att delta baserat på nationella prioriteringar. Sveriges nuvarande andel inom de frivilliga programmen

utgör 0,87 procent, vilket är mycket lägre jämfört med många andra europeiska länder.

Beslut om ESA:s budget fattas vid ministerråd som vanligtvis hålls vart tredje år, där medlemsländerna fastställer sina ekonomiska åtaganden för framtida program och projekt. Utvecklingskontrakt inom ESA regleras utifrån en geo-returprincip, där ett deltagande i ett program garanterar kontrakt till svensk industri och akademi. Det senaste ministerrådet hölls i november 2025. Det anmälda deltagandet i ESA:s program var historiskt höga, drygt 22 miljarder euro. Sverige bidrog med 305 miljoner euro, motsvarande 1,36 procent.

ESA utför också utvecklingsuppdrag åt EU:s rymdprogram såsom Galileo för navigation, Copernicus för jordobservation och IRIS² för säker kommunikation. De prototyper som utvecklas inom ESA beställs sedan i serie av EU. Ett starkt deltagande i relevanta ESA-program är en förutsättning för att kunna delta i EU:s upphandlingar.

Vissa medlemsländer räknar in delar av sitt ESA-deltagande i de försvarsutgifter som satts som mål inom NATO. Detta är en aspekt som Sverige också bör beakta vid framtida beslut om finansiering av rymdprogram. Allt deltagande i ESA-projekt som bedöms ha dubbla användningsområden kan räknas in, vilket enligt Rymdstyrelsens bedömning bör motsvara mer än hälften av Sveriges finansiering till ESA.

Motivering

I nuläget har Sverige halkat efter övriga Europa vad gäller rymdinvesteringar. Rymdområdet har vuxit avsevärt i Europa och globalt men Sveriges satsningar inom ESA har varit för små, eller i vissa program obefintliga, för att kunna ta del i denna utveckling. Med dagens relativt låga deltagandenivå kommer de svenska aktörerna, industrin och akademin, inte kunna delta i ESA:s program i paritet med sin kompetens och kapacitet. Detta har en direkt inverkan på Sveriges konkurrenskraft, innovationsförmåga och position som kunskapsnation.

Enligt flera analyser från till exempel Morgan Stanley, Space Foundation och LTU Business förväntas den globala rymdsektorn växa från dagens cirka 4 miljarder svenska kronor till över 10 miljarder i årlig omsättning år 2040. För att Sverige ska kunna ta del av denna tillväxt och stärka sin position inom den globala rymdsektorn och den nya rymdekonomin behövs ökade investeringar och strategiska satsningar inte bara nationellt utan också i internationella samarbeten.

De satsningar som gjorts på nationella program bör följas upp med satsningar inom ESA. Svenska företag kan då växa genom att medverka i avancerade utvecklingsprojekt i samarbete med framstående europeiska företag och därigenom nå den internationella arenan.

Som beskrivits ovan bidrog Sverige med 305 miljoner euro, motsvarande 1,36 procent av ESA:s totala budget för de kommande tre åren. Av dessa gick endast 138 miljoner euro till de frivilliga programmen. Det placerade Sverige på en 17:e plats bland de 23 medlemsländerna och vi passerades för första gången av länder som Österrike, Norge, Finland, Danmark, Portugal, Ungern och Kanada. Både Danmark och Finland närapå fördubblade sitt deltagande i de frivilliga programmen. Kanada, ett associerat land till ESA, ökade sitt deltagande med drygt 400 procent.

Det är främst inom ESA:s frivilliga program som medlemsländerna kan realisera sina egna mål – både politiska och marknadsrelaterade. Det är här företagets konkurrenskraft och kommersiella förmåga utvecklas och det är här som nya och mindre företag har sina främsta möjligheter inom ESA. Möjligheter att stödja mindre företag är viktiga för att utveckla den svenska rymdindustrin till att innehålla fler konkurrenskraftiga aktörer. Det är inom de frivilliga programmen som nya och innovativa produkter utvecklas och här sker också satsningar på kommersialisering. Flera av ESA:s frivilliga program är viktiga för att stödja och utveckla verksamheten vid Esrange. Bland dessa kan nämnas ESA:s utforskningsprogram med avancerade mikrogravitationsexperiment uppsända från Esrange och teknikprogrammen för bland annat testning av framtida bärraketmotorer. Rymdstyrelsen kan ge ett visst stöd till teknikutveckling inom sina nationella program men det krävs deltagande i ESA:s frivilliga program för att ge företag tillgång till teknisk expertis av världsklass och utvecklingsuppdrag i samarbete med framstående europeiska företag. Adekvat och framgångsrikt deltagande i de frivilliga programmen är också en förutsättning för viktiga och lönsamma uppdrag i EU:s rymdprogram.

Det är således av stor vikt att Rymdstyrelsens sakanslag för perioden 2027 – 2029 ger utrymme för Sverige att höja företagets kompetens utifrån nationella behov och samtidigt ge möjligheter att delta i de rymdprojekt där ESA utvecklar EU:s framtida rymdsystem. Svenska företag och forskare kan vid dagens budgetnivåer inte delta i många av ESA:s program. I Rymdstyrelsens konsultationsprocess inför ministerrådet bedömde svenska företag och akademi att de hade möjligheter att

konkurrera om utvecklingsarbete för upp till 440 miljoner euro inom de frivilliga programmen.

Nyckelområden

Tjänster

Rymdinfrastruktur är central för kommunikation, navigation, klimatövervakning och säkerhet. Sverige har en gedigen rymdkompetens men riskerar att försvinna utan ökade investeringar. EU:s rymdprogram, bland annat Galileo och Copernicus, blir allt viktigare för Europas strategiska autonomi. Marknaden för rymdtjänster uppskattades 2024 till 408 miljarder euro. Mer än hälften av all klimatrelaterad miljödata kommer från rymdbaserade system. För Sverige innebär deltagande i dessa program tillgång till data som stärker infrastruktur, miljöarbete och krisberedskap. Om svenska företag inte ges möjlighet att utveckla egna tjänster kommer offentliga aktörer behöva köpa dem från utlandet.

Vid ESA:s ministerråd 2025 startades det nya programmet European Resilience from Space (ERS), som ska stärka Europas säkerhet och beredskap genom förbättrade jordobservationssystem. Programmet består av två delar: ett element som tillsammans med EU förbereder nästa generation av europeiska säkerhets- och försvarstjänster, samt ett element som möjliggör nationella och multilaterala samarbeten inom krisberedskap och totalförsvar. Här finns särskilt fokus på nordliga och arktiska regioner, där Sverige har tydliga behov och fördelar, och där potential till samarbeten med andra arktiska länder finns. Andra nordiska länder har uttryckt intresse att samarbeta inom ramen för ERS. Ett svenskt deltagande skulle ge tillgång till kostnadseffektiva förmågor och skapa affärsmöjligheter för svensk industri. Satsningen skulle genomföras i samverkan med berörda försvars- och beredskapsmyndigheter.

Vid ministerrådet valde alla ESA:s medlemsländer utom Sverige att delta. Rymdstyrelsen hade instruktion från RK att inte anmäla deltagande i ERS.

Rymdsystem

ESA utvecklar nu flera centrala system kopplade till EU:s rymdprogram: nästa generations säkra kommunikationssatelliter (IRIS²), ett nytt störningståligt navigationssystem (LEO-PNT Celeste) samt elektroniska komponenter för att minska Europas beroende av USA. När systemen tas i drift kommer EU att beställa stora volymer satelliter från de företag som deltagit i ESA:s utvecklingsprojekt. Utan svenskt deltagande i ESA:s program kan svenska företag inte ingå i projekten och Sverige går därmed miste om EU:s följdbeställningar. Ett

bra exempel på tidigare lyckade svenska satsningar är Galileoprogrammet där företaget Beyond Gravity först vunnit utvecklingskontrakt på cirka 500 miljoner kronor och därefter följda av kontrakt från EU på cirka 750 miljoner.

Om Sverige står utanför förloras både återflödet av medel från EU och den kompetens som byggs upp när företag deltar i ESA-projekt. Denna kompetens är strategiskt viktig både för säkerhet, försvarssamarbeten och för att upprätthålla kompetens om kritisk infrastruktur, där rymdsystem spelar en avgörande roll för många samhällsfunktioner.

Ett annat tydligt exempel på värdet av ESA-engagemang är satelliten Arctic Weather Satellite (AWS), utvecklad under ledning av OHB Sweden och baserad på teknologin från den svenska forskningssatelliten MATS. Sveriges ESA-deltagande uppgick till cirka 15 miljoner euro. AWS förbättrar väder- och klimatdata över polarområdena och har efter framgångsrik demonstration lett till att EUMETSAT beställt en operativ konstellation på tjugo satelliter till ett värde av 858 miljoner euro. Cirka 250 miljoner euro, motsvarande 2,75 miljarder kronor, av kontraktet går till svensk industri och väntas skapa minst hundra kvalificerade arbetstillfällen. En etablerad konstellation ger dessutom förutsättningar för ytterligare generationer satelliter.

Europa är i dag starkt beroende av amerikanska komponenter. Genom ESA leder ett svenskt företag utvecklingen av en oberoende europeisk feltolerant mikroprocessor som behövs i framtida system som till exempel IRIS². Svenska aktörer bidrar även till utvecklingen av nya material för elektronik. För att minska Europas beroende och säkerställa att EU kan köpa europeiskt utvecklade rymdkomponenter krävs ökade satsningar, framför allt via ESA.

Ökade kostnader

Europeiskt tillträde till rymden med egna bärarketer är avgörande för Europas oberoende. Kostnaderna för ESA:s nya raket Ariane 6 har blivit högre än förutsett och kräver fortsatta subventioner, vilket innebär att Sverige måste öka sitt deltagande i ESA:s bäraketprogram. De länder som utvecklat raketerna har kommit överens om att subventionera uppsändningarna eftersom produktionskostnaderna överstiger marknadspriset. Med detta har Sverige åtagit sig att subventionera kostnaden för de viktiga delsystem som GKN och Beyond Gravity levererar. Kostnaderna för treårsperioden har ökat från 10,4 miljoner euro 2022 till 27,7 miljoner euro 2025.

Så länge dessa kostnader för subventioner inte separeras från övriga ESA-program begränsar de Sveriges möjligheter att delta i andra utvecklingsinsatser. Vid rådsmötet 2025 innebär detta att Sverige kraftigt måste minska sitt deltagande i övriga frivilliga program, vilket kommer påverka konkurrenskraften för svenska företag. Rymdstyrelsen anser fortsatt att europeiskt oberoende tillträde till rymden är av största vikt, men att stödet till bärraketerna bör frikopplas från övriga ESA program.

Tabell 5: Deltagande i ESA:s frivilliga program vid ministerrådet 2022 jämfört med vid ministerrådet 2025 [miljoner euro].

	CM22	CM25	% ESA	Andel CM25 jmf CM22	
Teknik + kommersialisering	15	16,3	0,96	11,9%	8,7%
Jordobservation	37,5	24,5	0,79	17,8%	-34,7%
Utforskning	27	19,5	0,5	14,2%	-27,8%
Navigering	4,5	10,5	1,15	7,6%	133,3%
Telekom	25,2	16,8	0,76	12,2%	-33,3%
Rymdsäkerhet	29	14,5	1,55	10,5%	-50,0%
Bärraketer	41,8	35,4	0,83	25,7%	-15,3%
	180	137,5	0,87%	100,0%	-23,6%

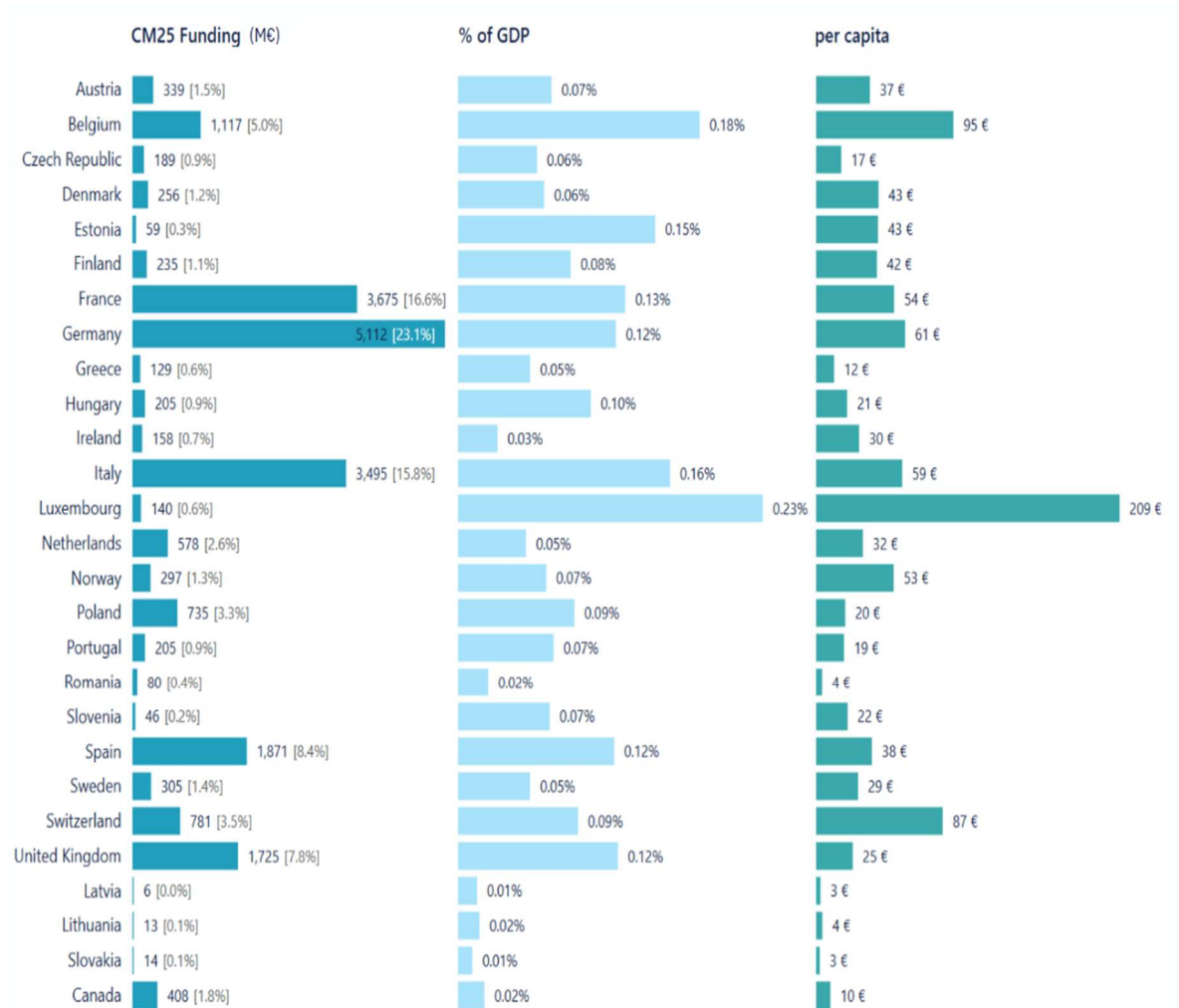
Många åtaganden som medlemsländerna gör i ESA är köpkraftsskyddade, de räknas årligen upp med Eurostats inflationsindex HICP (*Harmonised Index of Consumer Prices*). Detta innebär att Sveriges redan gjorda åtaganden mot ESA har ökat med cirka 17 procent, eller 35 miljoner euro, sedan 2022. Riktkursen för den svenska kronans värde mot euron har också försämrats jämfört med det antagande som gjordes 2022. Detta har gjort att skulden 2025 var ytterligare 8 miljoner euro högre än planerat.

Sverige i jämförelse

Sverige tappar mark i förhållande till andra medlemsländer när det gäller investeringar i de nya programmen och projekten inom ESA, och även övergripande inom rymdområdet. I förhållande till storleken på Sveriges ekonomi hamnar vi långt ner på listan vad gäller satsningar på rymd och har dåliga förutsättningar att stödja de svenska ambitionerna att vara en ledande kunskaps-

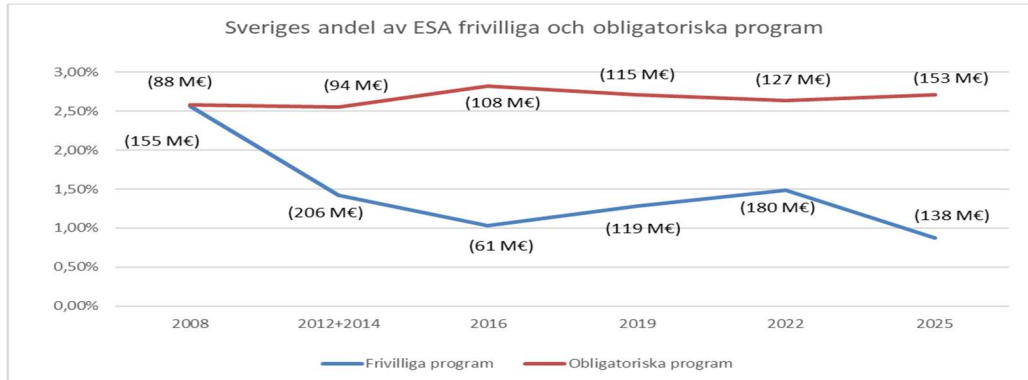

och innovationsnation. Som redan lyfts fram satsar Sverige mindre än många jämförbara länder. Sveriges andel inom ESA finns tydliggjord i Figur 1.

Figur 1: Övergripande deltagande per medlemsland vid ESA:s ministerråd 2025.

Sveriges deltagande i de frivilliga programmen motsvarar bara knappt en tredjedel av vad som kan anses rimligt jämfört med ESA:s övriga medlemsländer. Måttstocken här är respektive medlemslands BNI i förhållande till övriga medlemsländer, det vill säga 2,71 procent. Sveriges ambitioner att vara en ledande kunskapsnation skulle till och med motivera en högre andel, eftersom jämförelsen inkluderar många länder med mycket lägre ambitionsnivå där än Sverige. För att uppfylla denna ambition måste den negativa trenden, enligt Figur 2, inom ESA:s frivilliga program vändas.

Figur 2: Sveriges andel av ESA:s frivilliga och obligatoriska program.

Till sist handlar det även om förtroende när Sverige marknadsför sig som en framstående rymdnation som ska sända upp satelliter i bana runt jorden från Esrange. Med den förmågan följer också ett indirekt ansvar att vara mer kompetenta inom rymdområdet än andra länder. Sverige kommer helt enkelt inte att vara trovärdigt som uppsändande stat om vi inte också visar att rymdverksamhet värderas högt och att nationen har tillräckliga resurser för att bedriva denna typ av verksamhet på ett tryggt sätt med en adekvat rymdbudget. Rymdstyrelsen efterfrågar därför en mer långsiktig strategi för hur svensk rymdverksamhet ska stödjas och finansieras, som sträcker sig längre än bara tre år fram i tiden.

Förklaring av belopp

Alla åtaganden mot ESA görs i euro och de flesta åtaganden regleras årligen efter det index som nämns ovan. Valutakursen i euro är uppskattad till 11,00 kronor.

Förslaget baseras på att ett svenskt deltagande i ESA:s frivilliga program bör motsvara 2,71 procent av dess budgeten. Detta motsvarar Sveriges andel av ESA-ländernas samlade ekonomier och säkerställer att Sverige håller jämna steg med Europas expansionen inom den nya rymdekonomin. Detta är också i linje med storleken på de möjligheter som uttrycktes av industri och akademi i Rymdstyrelsens konsultation inför ESA:s ministerråd 2025. Enligt nedan nås denna målsättning med en stegvis ökning över tre år, men en mer långsiktig strategi för att uppnå detta mål skulle också välkomnas. Därmed blir förslaget att öka deltagandet i ESA från nuvarande 90 miljoner euro per år, med:

- 43,4 miljoner euro år 2027 motsvarande 477 400 tkr
- 104 miljoner euro år 2028 motsvarande 1 144 000 tkr
- 113,7 miljoner euro år 2029 motsvarande 1 251 000 tkr

Ett deltagande i linje med BNI-nivån (2,71 procent) kan också nås i ett längre perspektiv, men då krävs en långsiktig strategi för finansiering av den svenska rymdverksamheten från regering och riksdag. Det svenska deltagandet inom ESA måste också samordnas och med fördel medfinansieras av myndigheter som har försvars- och beredskapsrelaterade uppdrag, både civila och militära.

Konsekvenser av utebliven finansiering

- Svenska företag kan inte delta i strategiskt viktiga projekt inom ESA:s program. Detta leder till försämrad konkurrenskraft, färre innovationer och en minskad kunskapsuppbyggnad. Sverige bidrar inte till det europeiska oberoendet inom rymdområdet, till exempel utvecklingen av nästa generations mikroprocessorer.
- Svenska företags förmåga att bidra till Sveriges säkerhet försvagas eftersom program för dubbla användningsområden inom ESA inte kan prioriteras.
- Sveriges trovärdighet som uppsändande rymdnation ifrågasätts när vårt deltagande i Europas största och viktigaste rymdsamarbete inte prioriteras.

- Sverige kan inte delta i ESA:s utvecklingsprogram riktade mot EU och kan därmed inte påverka dess utveckling och innehåll, eller ge svenska företag möjlighet att delta i EU:s följande upphandlingar.
- Möjligheter att stödja mindre företag och utveckla den svenska rymdindustrin till att innehålla fler innovativa och mer konkurrenskraftiga aktörer begränsas.
- Sveriges möjligheter till samarbete med andra länder med fokus på Arktis begränsas inom ESA:s program.
- Nationell kompetensuppbyggnad och innovationskraft påverkas negativt när Sveriges åtaganden mot ESA ökar till följd av att programmets budget årligen räknas upp med inflationsindexet HICP. Då måste finansieringen av de nationella programmen minska med motsvarande belopp, eftersom ESA:s program är en del av redan ingångna internationella avtal som inte kan prioriteras ner.
- Esranges testverksamhet för raketmotorer och stödet till utveckling av ny teknik för framtida bärraketer kan inte bibehållas eftersom subventioner till den europeiska bärraketen Ariane 6 måste prioriteras.
- Sveriges möjligheter att delta i ESA:s frivilliga program som främjar och utvecklar verksamheten vid rymdbasen Esrange begränsas.
- Sverige bidrar inte till utveckling av strategiskt viktiga komponenter och material till stöd för svenskt och europeiskt oberoende.

Nationellt stöd till strategiskt oberoende

Tabell 6: Förslag till anslagshöjning: Nationellt stöd till strategiskt oberoende (tkr).

Budgetår	2027	2028	2029
Strategiska komponenter	100 000	100 000	100 000
Raketutveckling	30 000	40 000	50 000
NOSTRA, förberedande	8 000	13 000	*
Finansieringsförslag	138 000	153 000	150 000

* För 2029 bedömer Rymdstyrelsen att ett finansieringsförslag för implementeringen av NOSTRA kan presenteras först efter de förberedande studierna och projekten.

Förslag

Sverige bör avsätta medel för att stärka och komplettera de redan finansierade nationella satsningarna inom programmet för rymdteknik med dubbla användningsområden, till stöd för ett strategiskt svenskt och europeiskt oberoende. Dessa satsningar är ett viktigt komplement och språngbräda för framgångsrikt svenskt deltagande i de satsningar som görs inom ESA och EU. Ett stärkt nationellt program är en förutsättning för att svenska företag ska kunna genomföra vidare utvecklingar av strategiska komponenter och material hela vägen till produkt inom ESA och EU.

Rymdstyrelsen föreslår ett nytt program med fokus på teknikutveckling för mindre raketar för forskning, utbildning och tekniktester med uppsändning från den svenska rymdbasen Esrange. Programmet blir ett viktigt komplement till den nystartade nationella rymdforskarskolan. Det ska möjliggöra innovativ teknikutveckling för framtida raketar, säkerställa svensk kompetensutveckling inom det strategiska området tillträde till rymden samt attrahera nya användare till Esrange. Kopplingen till dubbla användningsområden och responsivitet är också ett tydligt element inom denna satsning. Satsningens omfattning uppskattas till 30 miljoner kronor 2027, 40 miljoner kronor 2028 och 50 miljoner kronor 2029.

Rymdstyrelsen föreslår ett förberedande projekt för att utveckla en nordisk radar, optimerad för rymdlägesbilsdata, NOSTRA. I NOSTRA-projektet föreslås Sverige, Norge och Finland samarbeta om en radaranläggning i den arktiska regionen, med en station i varje land. En inledande studie har utförts genom ESA och en fortsatt studie inleds i närtid. I samband med detta föreslår Rymdstyrelsen ett projekt där den redan etablerade radaranläggningen i EISCAT-3D-projektet utvecklar svensk kompetens att hantera radardata för rymdlägesbild genom att bidra med data till det europeiska partnerskapet för övervakning och spårning av rymdobjekt (EU-SST). Detta skulle ge viktiga beslutsunderlag för genomförandet av NOSTRA. Kostnaden för denna nationella insats bedöms till 21 miljoner kronor för perioden 2027 - 2028. För 2029 bedömer Rymdstyrelsen att ett finansieringsförslag för implementeringen av NOSTRA kan presenteras, baserat på de förberedande studierna och projekten.

Bakgrund

Rymdstyrelsen bedömer att Europa behöver stärka sin beredskap och försvarsförmåga genom ökat oberoende av utländska rymdsystem. Satellitbaserade tjänster för kommunikation, navigation och övervakning är centrala för både civila och militära funktioner. Även svensk kompetens och sensorer för rymdlägesbild bidrar till en framtida europeisk oberoende förmåga med både civil och militär användning. Genom deltagande i ESA:s program kan Sverige bidra till utvecklingen av sådana system i samarbete med likasinnade länder. För detta behövs både ett ökat ESA-deltagande och kompletterande nationell finansiering.

Sverige har i EU:s arbete med kritiska teknologier fått bekräftat att svenska företag är viktiga inom mikroprocessorer och material för avancerad elektronik. Det har lett till EU-upphandlingar riktade till svenska aktörer. EU understryker samtidigt att nationellt stöd är nödvändigt för att bibehålla Europas tekniska oberoende.

Tillträde till rymden är högt prioriterat för EU, ESA och Sverige. ESRANGE utvecklas som en strategisk rymdbas för satellituppsändningar, samtidigt som europeiska aktörer utvecklar nya och kostnadseffektiva bärraketer. Det finns även ett ökande behov av mindre raketer för forskning, utbildning och tekniktester. Detta är också ett område med mycket tydlig koppling till dubbla användningsområden och förmåga till responsiva uppsändningar. Sverige har goda förutsättningar att stödja sådan verksamhet med uppsändningar från ESRANGE, men saknar i dag ett nationellt program och finansiering, trots växande intresse från universitet och mindre företag.

Sverige har utomordentliga möjligheter att bidra till en oberoende europeisk rymdlägesbild både på kort och lång sikt. Genom att bidra med data från EISCAT-3D, en tristatisk radar som ägs och drivs gemensamt av Sverige, Norge och Finland, till EU-SST byggs svensk kompetens och erfarenhet upp samtidigt som partnerskapet får tillgång till värdefulla data som kompletterar den europeiska rymdlägesbild. Sådan användning av EISCAT-3D ger också en möjlighet att utvärdera på vilket sätt en framtida tristatisk radar, optimerad för övervakning och spårning av rymdobjekt, kan bidra med en avgörande nyckelförmåga för såväl svensk som europeisk rymdlägesbild.

Motivering

Sverige deltar i ESA:s program för att stärka Europas strategiska oberoende inom rymdområdet, särskilt när det gäller avancerade halvledare och andra kritiska komponenter och material där Europa i dag är starkt beroende av USA. Flera svenska företag har en central roll inom dessa teknikområden. Som exempel kan nämnas utveckling av nya material baserade på galliumnitrid (GaN) och nästa generations feltoleranta mikroprocessorer. Sådana komponenter är nödvändiga för kommande europeiska rymdsystem, bland annat för EU:s program för säker kommunikation, IRIS².

ESA fungerar som utvecklingsmiljö där dessa tekniker tas fram, medan EU ofta finansierar den slutliga produktutvecklingen. EU:s institutioner har uttryckt att långsiktigt nationellt stöd från Sverige är viktigt för att motivera fortsatta investeringar på EU-nivå, till exempel inom Horisont Europa. Nationell finansiering skulle även ge Sverige möjlighet att styra utvecklingen genom att stödja kompletterande moduler, exempelvis AI-funktionalitet.

Vinnova pekar i rapporten Strategiska tekniker för Sverige på att avancerad halvledarteknik, sensorer, AI och materialvetenskap är centrala områden för landets tekniska suveränitet och internationella konkurrenskraft. Dessa teknikområden är också direkt kopplade till Europas rymdprogram.

För att stärka svensk förmåga och kompetens rekommenderas en nationell satsning på mindre bärraketer eller sondraketer med regelbundna uppsändningar från Esrange. Den kommer att utveckla svensk expertis inom raketeknik - ett område med mycket tydlig koppling till dubbla användningsområden, stödja rekrytering till lärosäten och den nya rymdforskarskolan samt utveckla den nationella infrastrukturen. Esrange kan därigenom spela en större roll i Europas oberoende tillträde till rymden och samtidigt stärka svenska universitet och företag genom praktiska möjligheter.

En tristatisk radar placerad på högt nordliga latituder skulle bli ett efterfrågat och värdefullt tillskott i Europas gemensamt tillgängliga resurser inom rymdövervakning och spårning, eftersom mätningarna ger frekventa uppdateringar av en mycket stor mängd av de objekt som passerar i polära banor. Mätningarna är också användbara för att övervaka och verifiera den omedelbara rymdlägesbilden inför och i samband med uppsändningar från Esrange.

Förklaring av belopp

För Strategiska komponenter är den årliga kostnaden en uppskattning av projektkostnader för de deltagande företagen sammanvägt med Rymdstyrelsens bedömning av finansieringsbehovet för ett framgångsrikt genomförande av programmet.

För Raketutveckling baseras beloppen på Rymdstyrelsens bedömning av finansieringsbehov och finansieringsprofil för utvecklingsprojekt inom rymdteknik. De förhållandevis låga kostnaderna följer av att satsningen avser mindre raketer för forskning, utbildning och kompetensuppbyggnad, inklusive vissa infrastrukturkostnader på Esrange. I detta skede avser programmet inte operationella eller kommersiellt tillgängliga uppsändningstjänster.

NOSTRA är ett strategiskt och ambitiöst nordiskt samarbete som måste föregås av noggranna studier och en bred kompetensuppbyggnad. Föreslagen budget, tillsammans med kompletterande studier inom ESA:s och EU:s program, täcker detta och bygger på Rymdstyrelsens bedömning av finansieringsbehov hos nationella aktörer, inklusive införskaffande av representativa datamängder från den nya forskningsradarn EISCAT-3D.

Konsekvenser av utebliven finansiering

- Svenska och europeiska rymdprogram blir fortsatt beroende av USA-kontrollerad halvledarteknik. Möjligheten att etablera en egen svensk och europeisk oberoende försörjning av strategiska komponenter och material reduceras.
- EU kommer inte att genomföra riktade upphandlingar till stöd för svenska företag om det upplevs som att långsiktigt nationellt stöd saknas.
- Kapacitet att göra kompletterande utvecklingar till stöd för strategiska komponenter och material i linje med nationella intressen kommer att saknas.
- Sveriges bidrag till den europeiska rymdlägesbilden genom EU-SST blir obetydligt, och den svenska kompetensen på området förblir outvecklad.
- Kvaliteten på ett kommande beslutsunderlag för att genomföra NOSTRA-projektet försämras avsevärt.

- Esrange potential att sända upp mindre raketer för forskning, utbildning och tekniktester, och därmed bidra till svensk kompetensuppbyggnad inom detta strategiska område utnyttjas inte.
- Sverige går miste om strategisk kompetensutveckling som är avgörande för svenskt och europeiskt oberoende tillträde till rymden och kommande satellituppsändningar från Esrange.
- Den nystartade svenska rymdforskarskolan går miste om viktiga
- möjligheter vad gäller uppbyggnad av praktiska kunskaper inom rymdteknik och genomförande av rymdprojekt.
- Esrange går miste om viktiga konkurrensfördelar som mångfacetterad rymdbas med regelbundna raketuppsändningar av varierande storlek.

Lokalbehov

Rymdstyrelsen ser behov av förtätning och ombyggnation av de nuvarande lokalerna om de pågående diskussionerna om framtida uppdrag realiserar. Detta avser främst vad som ovan benämns tillstånd- och tillsynsverksamhet.

Anslagskredit

Rymdstyrelsen föreslår för budgetåren 2027, 2028 och 2029, ett kreditutrymme på anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet om minst 5 procent samt för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning om 3 procent.

Behovet av anslagskredit är stort eftersom det är vanligt att rymdprojekt, som ofta är både tekniskt och politiskt komplicerade, blir försenade och detta är något som ofta leder till stora förändringar i planerade betalningsprofiler.

Planerade verksamhetsinvesteringar

Tabell 7: Planerade verksamhetsinvesteringar.

Tkr	Budgetår					
	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat	2030 Beräknat
Verksamhets-investeringar						
Datasystem, rättigheter m.m.	0	0	2 000	1 500	0	0
Maskiner, inventarier m.m.	0	0	0	0	0	0
Byggnader annan fast egendom		550	2 650	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	0	250	650	0	0	0
Summa verksamhetsinvesteringar	0	800	5 300	1 500	0	0
Finansiering						
Lån i Riksgälds-kontoret	0	800	5 300	1 500	0	0
Bidrag						
Finansiell leasing	0	0	0	0	0	0
Anslag						
Summa finansiering	0	800	5 300	1 500	0	0

De planerade verksamhetsinvesteringarna avseende datasystem är grova uppskattningar som beror på framtida uppdrag kopplat till tillstånd och tillsyn i enlighet med en ny rymdlag.

Lån i riksgälden

Rymdstyrelsens investeringar finansieras genom lån hos Riksgälden. Investeringarna består av nyanskaffning av ändamålsenliga möbler och inventarier för att kunna hantera personalökningen.

Tabell 8: Lån i Riksgäldskontoret.

Tkr	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat
IB Lån i Riksgäldskontoret	926	1 348	5 978	5 873
Nyupplåning	800	5 300	1 500	0
Amorteringar	378	670	1 605	1 605
UB Lån i Riksgäldskontoret	1 348	5 978	5 873	4 268
Beslutad/föreslagen låneram	1 500	6 000	5 900	4 300
Ränteutgifter	31	99	112	88
Summa amorteringar och ränteutgifter	409	769	1 717	1 696
Finansiering av räntor och amorteringar:				
UO 16, anslag 3:5 Förvaltning	100%	100%	100%	100%
Övrig finansiering				

Räntekonto med kredit

Kreditutrymmet för 2026 är 1 000 tkr. För att kunna möta ojämnheter under budgetåren 2027–2029 föreslår Rymdstyrelsen en fortsatt kredit på 1 000 tkr per budgetår.

Tabell 9: Kredit.

Tkr	2025	2026	2027
	Utfall	Prognos	Beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året	-	0	0
Minsta behållning på räntekontot under året	2 483	2 500	2 500
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	4 512	4 500	4 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	-	-	-
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	1 000	1 000	1 000

Bemyndiganden

Av tabell 10 nedan framgår vilka bemyndiganden Rymdstyrelsen behöver för att kunna göra förpliktelser framåt i tiden.

Tabell 10: Bemyndiganden UO 16 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet.

Tkr	Budgetår					
	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat	2030 - 2043 Beräknat
UO 16 3:4						
Ekonomiska åtaganden vid årets början	3 596 652	5 347 675	4 763 003			
Nya ekonomiska åtaganden	3 158 181	765 000	340 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	1 215 438	1 349 672	1 384 136	1 305 812	1 183 532	1 229 523
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av 2025	0	0	1 293 136	1 215 812	1 095 532	1 158 523
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	191 720	0				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	5 347 675	4 763 003	3 814 867			
Tilldelat/föreslaget bemyndigande	8 500 000	6 000 000	4 000 000			
Beslutat/beräknad anslagsnivå		1 417 356	1 650 756	2 842 356	2 946 356	

Rymdstyrelsen vill göra regeringen uppmärksam på att myndighetens åtaganden å Sveriges vägnar är långa och ofta sträcker sig längre än det slutår som anges i regleringsbrev. Tidpunkten för, och storleken på, framtida åtaganden är många gånger beroende på händelser i pågående internationella och nationella samarbeten (till exempel medlemskapet i ESA). Detta är ofta händelser som myndigheten inte råår över. Det är därför osäkert när i tiden vissa åtaganden kommer att infrias. Rymdstyrelsens verksamhet begränsas kraftigt om bemyndiganderamarna är för små eller infriandenivåerna begränsade.

Huvuddelen av Rymdstyrelsens åtaganden är gjorda i euro vilket innebär en osäkerhet av de planerade betalningsprofilerna. Förändringar av valutakursen påverkar både utnyttjandet av myndighetens årliga anslag och bemyndiganderamen. Framtida åtaganden i budgetunderlaget 2027–2029 har beräknats enligt valutakursprognos, 1 euro = 11 kronor.

Vid äskandet av bemyndiganderam för 2027 har Rymdstyrelsen tagit hänsyn till att huvuddelen av åtagandena är gjorda i annan valuta (euro) samt att de allmänna råden till 17 § anslagsförordningen (2011:223) anger att åtaganden i annan valuta bör värderas till balansdagens kurs. Kravet att värdera åtaganden i annan valuta till balansdagens kurs i samband med årsredovisningen kan innebära att bemyndiganderamen överskrids vid årsslutet. Rymdstyrelsen har i samband med beräkningen av de framtida föreslagna bemyndiganderamarna tagit hänsyn till detta krav och äskar därför större ramar för att ett överskridande inte ska inträffa.

Som ett led i att minska risken för att ett överskridande av bemyndiganderamen, önskar Rymdstyrelsen få en bemyndiganderam i euro för de åtaganden som är gjorda i euro, och en bemyndiganderam i svenska kronor för övriga åtaganden.